

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-1053 - 963
Konu : Kanun Tasarısı

25/7/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 17/7/2017 tarihinde kararlaştırılan "Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali YILDIRIM
Başbakan

Ek:

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TV 1106

MADDE 38- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BİNALİ YILDIRIM
BAŞBAKAN

N. CANIKLI Başbakan Yardımcısı	M. ŞİMŞEK Başbakan Yardımcısı	N. KURTULMUŞ Başbakan Yardımcısı	Y. T. TÜRKES Başbakan Yardımcısı
V. KAYNAK Başbakan Yardımcısı	B. BOZDAĞ Adalet Bakanı	F. B. SİYAN KAYA Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	Ö. ÇELİK Avrupa Birliği Bakanı
F. ÖZLÜ Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı	M. MÜEZZİNOĞLU Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	M. ÖZHASEKİ Çevre ve Şehircilik Bakanı	M. ÇAVUŞOĞLU Dışişleri Bakanı
N. ZEYBEKÇİ Ekonomi Bakanı	B. ALBAYRAK Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	A. Ç. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	F. ÇELİK Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı
B. TÜFENKÇİ Gümrük ve Ticaret Bakanı	S. SOYLU İçişleri Bakanı	L. ELVAN Kalkınma Bakanı	N. AVCI Kültür ve Turizm Bakanı
N. AĞBAL Maliye Bakanı	İ. YILMAZ Millî Eğitim Bakanı	F. KILIÇ Millî Savunma Bakanı	V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı
R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	A. ARSLAN Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı		

Dosya No:
101-1053

1070

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (k), (o), (ö), (cc) ve (çç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Adres bileşenleri: İl, ilçe, köy ve köy bağılıları, mahalle, bulvar, cadde, sokak, bina, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu gibi adres bilgisine ulaşmak için gerekli sözel ve mekânsal verileri,”

“k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Merkezi veri tabanında tutulan kayıtların kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler ile paylaşıldığı sistemi,”

“o) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükçe elektronik ortamda tutulan verileri,

ö) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,”

“cc) Vekâletname: Temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

çç) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,”

“gg) Veri Paylaşımı Kurulu: Merkezî veri tabanında yer alan bilgilerin paylaşımına ilişkin talepleri değerlendirmek üzere oluşturulan kurulu,

ğğ) Yetkili idare: Adres numaralama veya yapı belgeleri düzenleme yetki ve sorumluluğu verilen idareleri,”

MADDE 2- 5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kaydın tutulmasına, kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile ilişkilendirilmesine yetkilidir. Bu durumda diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ı) Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) İkamet izni verilen yabancılar, Bakanlıkça kimlik numarası verilerek yabancılar kütüğüne kaydedilir. Türkiye’de bulunan yabancılarla ikamet izni şartı aranmaksızın kimlik numarası vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.”

“(3) Yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvurular üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.”

MADDE 5- 5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye’de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilcilığe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.

(2) Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar; ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş işgünü içinde bildirilir. Bildirimde; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde

olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.

(3) Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirim; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.

(4) Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirim nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılır.

(5) Doğum bildirim; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(6) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum bildiriminin dış temsilciliğe bizzat yapılamaması halinde yabancı makamlardan alınmış resmi belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden ziyade doğan çocuklar doğuş sırasıyla yazılırlar.”

MADDE 6- 5490 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasına “dış temsilciliklere” ibaresinden sonra gelmek üzere “, il ve ilçe müftülüklerine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 5490 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin başlığı “Tanıma ve babalığa hüküm” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Tanınan veya babalığa hüküm kararı ile soybağı kurulan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile nakledilir.”

MADDE 8- 5490 sayılı Kanununun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Merkezî veri tabanında yer alan bilgilere göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişilerin kayıtları Genel Müdürlükçe kapatılır. Bu kayıtların araştırılması mülkî idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir. Sağ olduğu tespit edilenlerin kayıtları ise açılır.”

MADDE 9- 5490 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(b) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.”

MADDE 10- 5490 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Kişiler; kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının ise yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik

ortamda mercine verebilirler. E-Devlet kapısı üzerinden alınan belgeler, nüfus müdürlüklerinden alınmış diğer belgeler gibi aynı hukuki değere sahiptir.”

MADDE 11- 5490 sayılı Kanunun 45 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar, finansal hizmet veren kuruluşlar ile adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açabilir.

(2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Genel Müdürlük bünyesinde Veri Paylaşımı Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler. Kurumlar aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya 44 üncü maddede belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlı kurumlar veya tüzel kişiler Kimlik Paylaşımı Sisteminden alabilecekleri verileri çevrimdışı olarak talep edemezler. Ancak kamusal hizmetin planlanması ve yürütülmesinde zorunlu bir ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi, kullanım amacı ve yasal dayanağının belirtilmesi halinde ihtiyaç ile orantılı olarak veri talepleri asgari düzeyde çevrimdışı karşılanabilir.

(5) Genel Müdürlük, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini, erişilmesini önlemek ve muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik tedbirlerini alır ve veri talebinde bulunan kurum ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin de bu tedbirleri almasını takip eder.

(6) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(7) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler.

(8) Bu Kanun ile kurulan veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “il özel idaresi ve belediyelere” ibaresi “yetkili idareye” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

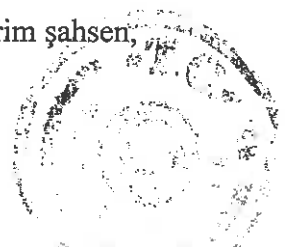
“(4) Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres, yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.

(5) 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri saklıdır.”

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 50- (1) Adres bildiriminde kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim şahsen, elektronik imza veya mobil imza ile yapılır.

(2) Adres bildirimini, nüfus müdürlüklerine veya dış temsilciliklere yapılır. Hizmet alımı ile ilgili başvuru sırasında Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı hizmet sunan kuruluşlara da adres değişikliğine ilişkin beyanda bulunulabilir.

(3) Adres bildiriminin, yirmi işgünü içinde yapılması zorunludur.

(4) Yerleşim yeri ve diğer adresi aynı olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler. Vekâletname ibraz edenler de kişilerin adresleri ile ilgili bildirimde bulunabilirler.

(5) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba, ergin olan kardeşleri veya çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(6) Huzurevi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adres bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin ise muhtarlar tarafından yapılır.

(7) Beyanda şüphe duyulması halinde kişinin beyanını teyit eden bilgi ve belgeler istenebilir.”

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adrese dayalı hizmet sunan kuruluşların yükümlülüğü

MADDE 51- (1) Kuruluşlarca, adres değişikliği beyan formları elektronik ortamda Genel Müdürlüğe veya kâğıt ortamında en geç on işgünü içinde kuruluşun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.”

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kesinleşme” ibaresi “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 57-** (1) Bir işleme esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak vekâletname ibrazı ile mümkündür.”

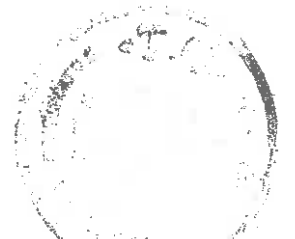
MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Nüfus yazımlarından önce ölenler aile kütüklerine tescil edilmez. Ancak; yersel yazımdan önce ölen kişiye ait kimlik ile ölüme ilişkin belge ibrazı halinde kişinin kanunî mirasçılarının kaydına açıklama yapılır.”

MADDE 19- 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5490 sayılı Kanunun 60 inci maddesinin birinci fıkrasına “Nüfus olayları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adres” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 5490 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin başlığı “Atik veya eski aile kütükleri” şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Atik defter kayıtlarına dayanılarak idarece düzeltme yapılamaz. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara “Kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınamaz.” açıklaması yapılır.

(3) Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin maddi hataların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işlemden kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise “İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınamaz.” açıklaması yapılır.”

MADDE 22- 5490 sayılı Kanununun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- (1) Aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesi Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınır.”

MADDE 23- 5490 sayılı Kanununun 65 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her takvim yılı 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.”

MADDE 24- 5490 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Bu Kanununun 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıkları ve 15 inci maddesinde belirtilen sağlık personeline,”

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Tescil yetkisi ve görevlendirme

EK MADDE 2- (1) Bakanlık, nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara veya dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme ya da tescil yetkisi verebilir. Dayanak belgelerinin tescil yetkisi verilen kurumlarda muhafaza edilmesine karar vermeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Soyadı değişikliği

EK MADDE 3- (1) Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,

b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını, kullanmak istemesi halinde, nüfus müdürlüğüne gerekli işlem yapılır.

Ölüm olayının tespiti

EK MADDE 4- (1) Ölüm olayları, nüfus müdürlüğüne kurum ve noterlere bildirilmez. Kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespiti Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılır. Mücbir sebeplerle ölüm olaylarına ilişkin bilgiler elektronik ortamda gönderilememesi hallerinde kâğıt ortamında gönderilir.

(2) 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Katılma payı

GEÇİCİ MADDE 7- (1) 65 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca katılma payı Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar 65 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ad ve soyadı düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Kişinin iki yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadları mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurullarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir.

Göçmenlerin doğum yeri ve tarihinin düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile müracaatları halinde, nüfus müdürlüğüne düzeltilir.

Evlat edinilen çocuğun ana ve baba adı

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin bu maddenin yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinenlerin ad ve soyadları yazılır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ergin ve mümeyyiz olan evlat edinilenlerin de muvafakatleri aranır.”

MADDE 27- 5490 sayılı Kanunun 21 inci maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu Kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 29- 5901 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 30- 5901 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “dokuz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 5901 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi “, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32-5901 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Maddi hataların düzeltilmesi ve tamamlama

MADDE 39- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata veya eksikliğin bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Genel Müdürlükçe düzeltme veya tamamlama kararı alınır.”

MADDE 33- 5901 sayılı Kanunun 43 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk vatandaşlığını kaybeden veya ıskat edilenler

MADDE 43- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler, başvurmaları halinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(2) Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişiler, başvurmaları hâlinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(3) Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Saklı nüfus

EK MADDE 1- (1) Onsekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kayıt edilmemiş olan ve yabancı bir devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişiler; ana veya baba, bunların ölmüş olması halinde, varsa kardeşleri ile hısımlığını gösterir tıbbî rapor ibraz etmeleri durumunda Türk vatandaşlığını kazanır.”

MADDE 35- 5901 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 36- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“**EK MADDE 6-** (1) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün ihtiyacını karşılamak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin İçişleri Bakanlığı bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 37- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
TEŞKİLAT: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
MİAH	Daire Başkanı	1	1	1
GİH	Şube Müdürü	1	4	4
AH	Avukat	6	5	5
TH	Harita Mühendisi	8	2	2
TH	Harita Teknikeri	10	2	2
TH	Teknisyen	10	70	70
TOPLAM			84	84

GENEL GEREKÇE

Nüfus hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin daha etkin yürütülmesi, hizmet sunumunda hız ve kalitenin artırılması, vatandaş memnuniyetinin sağlanması ve bürokratik süreçlerin kısaltılmasına yönelik çalışmalar; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununda yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Günümüzde bilişim teknolojisindeki gelişmeler birçok alanda olduğu gibi kamu uygulamalarında da yeni bir anlayışı ortaya çıkarmıştır. Elektronik devlet diye adlandırılan bu oluşum çerçevesinde, kamunun elindeki bilgiler elektronik ortamda, çevrimiçi olarak vatandaş ve kurumlarla paylaşılmaktadır. Bu paylaşım, bir taraftan kurumların hizmet sunumunda ihtiyaç duyduğu bilgileri diğer kurumlardan online olarak alabilmesini, diğer yandan da vatandaşın kamu kurumlarındaki işlemlerini elektronik ortamda yapabilmesini sağlamaktadır.

Kamudaki hizmetlerin etkin şekilde yürütülmesi, adres bilgilerine sağlıklı bir şekilde ulaşılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle; adresi esas alan tüm hizmetlerde yerleşim ve diğer adres bilgilerin etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak önem arz etmektedir.

E-Vatandaşlık Hizmetleri Projesi, 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü bileşeni altındaki 52 nolu eylemin hayata geçirilmesi amacıyla; yurt içinde nüfus ve vatandaşlık hizmetlerine yönelik olay formu düzenleyen kurumlara, yurt dışında ise dış temsilciliklere olay formlarını elektronik imza kullanarak gönderme veya tescil etme yetkisine ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir.

Yapılan diğer bir düzenleme ile güvenli kimlik doğrulama araçları kullanılarak nüfus kayıt örneği ile yerleşim yeri belgesinin vatandaşlar tarafından e-Devlet üzerinden en kolay ve süratli bir şekilde temini hedeflenmiştir.

Mahkemelerin iş yükünü azaltmak amacıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadlarının mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulu kararıyla değiştirilebilmesi öngörülmektedir.

Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak ve daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir.

Günün gelişen ve değişen şartlarında, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esasların ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi öngörülmektedir. Ayrıca anılan Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce düzeltme veya tamamlama kararı alınması imkânı getirilerek işlemlerin daha kısa sürede sonuçlanması amaçlanmıştır. Yapılan diğer düzenlemeler ise vatandaşlığımıza alınmak için başvuran yabancıların ikamet süresi içinde Türkiye dışında bulunabilecekleri sürenin altı aydan dokuz aya çıkarılması ve Türk vatandaşlığını kaybetmiş veya vatandaşlıktan ıskat edilmiş olan kişilerin Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın vatandaşlığımızı yeniden kazanmalarına imkân sağlanmasıdır.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinde bulunan tanımlar gözden geçirilerek ifadeler güncellenmiştir. Tanımlara Veri Paylaşımı Kurulu ve yetkili idare tanımları eklenmiştir.

MADDE 2- İlk "Genel Nüfus Yazımı" 1905 yılında gerçekleştirilmiştir. Yazımda mahalle veya köy esas alınarak nüfus aile kütükleri düzenlenmiştir. Nüfus aile kütüklerinde kişinin kayıtlı yer bilgilerine ulaşabilmek için de anahtar bilgi olarak; ilçe, cilt, hane/sayfa no, sıra no bilgileri kullanılmıştır.

Nüfus aile kütüklerinde evlenen kadının baba hanesindeki ilk kaydı kapatılıp, koca hanesinde yeni bir kaydı oluşturulmaktadır. Aynı şekilde boşanma, evliliğin feshi/iptali, evlat edinme, soybağı düzeltme gibi birçok nüfus olayında da aynı şekilde kişinin kaydı kapatılıp, yeni bir hanede nüfus kaydı tesis edilmektedir. Bunun sonucu olarak elektronik ve kâğıt ortamında bir kişiye ait birden fazla kayıt oluşmaktadır.

28/10/2000 tarihinde nüfus kütüklerinde kayıtlı sağ ve ölü tüm vatandaşlarımıza bir kimlik numarası verilerek, kayıtların bulunması, kişilerin anne, baba ve eş bağ işlemleri kimlik numarası üzerinden yürütülmeye başlanmıştır. Halen ilçe, cilt, aile sıra no, birey sıra no (İCAB) bilgileri sadece kâğıt ortamında tutulan nüfus aile kütüklerindeki kayıtlara erişim amacıyla kullanılmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları da kişi bilgilerine Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden kimlik numarası ile erişmektedir. Kimlik numarası ile kişilerin kaydına kolaylıkla ulaşılabilirdiğinden, hizmet sunumu açısından artık İCAB bilgilerinin kullanımı herhangi bir fayda sağlamamaktadır.

İdari yapıların değişmesi durumunda gerek kâğıt ortamında, gerekse elektronik ortamdaki nüfus aile kütüklerindeki bu bilgilerin güncellenmesi büyük zaman, emek ve işgücünü gerektirmektedir. Ayrıca, elektronik ortamlarda tutulan bilgiler ile kâğıt ortamında yer alan bilgiler de farklılaşmaya başlamıştır.

5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine eklenen fıkra ile elektronik ortamda kişiye ait tek bir kayıt tutulması esası getirilmektedir.

MERNİS veri tabanında elektronik ve kâğıt ortamında tutulan nüfus aile kütüklerinde aynı kişi ve olaylara ait birden fazla kayıt; veri tabanında karmaşık ve yönetilmesi zor bir yapının oluşmasına, olması gerekenden birkaç kat fazla veri tutulmasına, veri madenciliği çalışmalarının zorlaşmasına, istatistiki bilgilerin ve veraset ilamı hazırlanmasında zorluklar yaşanmasına, yazılım iş süreçlerinin karmaşıklaşmasına ve yazılım tarafından tespit edilemeyen durumlarda, kaydın taşınacağı yerin personelin seçimine bırakılmasından dolayı hata riskinin artmasına neden olmaktadır.

Tek kayıt sistemi ile öncelikli olarak; MERNİS merkezi veri tabanında yer alan bir kişiye ait birden fazla kişi ve nüfus olaylarının tekleştirilerek tek kayda uygun yeni bir veri tabanı yapısı oluşturulması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, nüfus aile kütüklerinde kâğıt ortamında kurulan bağlar, yenileme yapılan haneler veya yersel yazımlar nedeniyle kişiler ve olaylar arasında bağ kurulamaması gibi elektronik ortama yansıtılmayan durumların da değerlendirilerek veri tabanının yapısının buna uygun şekilde oluşturulması, yapılacak çalışmalar ile bu durumlardan kaynaklanan kişiler arasındaki ve kişilerle olaylar arasındaki bağların tesis edilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklik ile aile kütüklerinde yer alacak bilgilere velayete ve vesayete ilişkin bilgiler ilave edilmektedir. Velayet ve vesayeti gerektiren hallere ilişkin bilgiler sadece elektronik ortamda tutulacaktır.

MADDE 4- 5490 sayılı Kanununun 8 inci maddede yapılan değişiklik ile ikamet izni olmayan yabancılara da kimlik numarası verme imkânı getirilmektedir. Ayrıca yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak başvuruları üzerine ilgili olay formlarının düzenlenmesi ve formların bir örneğinin kendilerine verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 5- 5490 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrası yürürlükteki Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasını karşılamaktadır. Bu fıkraya doğum bildirimlerinin sağlık kuruluşlarına da yapılabilmesi hususu ilave edilmiştir.

İkinci fıkra ile sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumların bildirimini; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne 5 gün içinde yapılması, üçüncü fıkra ile sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimini gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılması, dördüncü fıkra ile sağlık personeli takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini sağlık kuruluşlarınca kayıt altına alındıktan sonra doğuma ilişkin rapor veya belge ile yapılması öngörülmüştür.

Dördüncü fıkra ile sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılması, ayrıca beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılması hüküm altına alınmaktadır.

5490 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin beşinci fıkrası ile mevcut fıkra da yer alan doğum bildirimini veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılacağı düzenlenmesine ilave olarak çocuğa konulan adın, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılması, ayrıca doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenmesi hususları eklenmiştir.

Altıncı fıkra yürürlükteki Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasını, yedinci fıkra da yürürlükteki Kanununun 15 inci maddesinin altıncı fıkrasını karşılamaktadır.

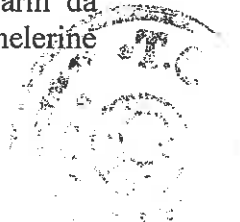
MADDE 6- 5490 sayılı Kanununun 22 nci maddesinde yapılan değişiklik ile evlendirme memurları arasına il ve ilçe müftüleri eklenmiştir.

MADDE 7- Anayasa Mahkemesi 2/7/2009 tarihli ve E.: 2005/114, K.: 2009/105 sayılı Kararı ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 321 inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan “...evli değilse ananın...” ibaresinin Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar vermiştir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 28 inci maddesi “Tanınan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile analarının kimlik ve kayıtlı olduğu yer bilgileri belirtilmek suretiyle tescil edilir.” hükmünde olup, tanınan çocuk baba soyadı ile baba hanesine tescil edilmektedir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun geçici 5 inci maddesinde de “Bu Kanun yürürlüğe girinceye kadar tanıma beyanı veya babalığa hüküm kararı sonucu ana hanesine tescil edilen çocukların baba hanelerine nakline ana ve babanın birinin, çocuk ergin ise kendisinin müracaatı aranır.” hükmü öngörülmüştür.

4721 sayılı Kanununun 321 inci maddesinde yer alan “...evli değilse ananın...” hükmünün iptal edilmesi nedeniyle 5490 sayılı Kanununun 28 inci maddesinde yapılan düzenleme ile babalığa hüküm kararı ile babaları arasında soybağı oluşan çocukların da tanıma olayında olduğu gibi, baba soyadını almalarına ve baba hanelerine tescil edilmelerine

imkân sağlanmış ve maddede yapılan düzenlemeye uygun olarak madde başlığı da değiştirilmiştir.

MADDE 8- 5490 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine eklenen fıkra ile merkezî veri tabanında yer alan bilgilere göre sağ görünen, ancak kayıtları herhangi bir işlem görmeyen ve ölü olması muhtemel olan kişilerin ölü olup olmadığı yönündeki araştırmaların mülkî idare amirinin emri ile kolluk kuvvetlerine yaptırılabilmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 9- 5490 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, Anayasa Mahkemesinin 30/3/2012 tarihli ve E.: 2011/34, K.: 2012/48 sayılı Kararı ile Anayasaya aykırı görülerek iptal edilmiştir. Bu kapsamda; Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılmasının hâkimden istenebilmesi şeklinde düzenlenmektedir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğünce bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydını soyadı değişikliğinde ise eş ve ergin olmayan çocuklarının soyadları da düzeltilecektir.

MADDE 10- Tanımlarda yapılan düzenlemeye uygun olarak 5490 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmektedir.

Nüfus kütüklerinin güncelliğinin ve sürekliliğinin sağlanması, kamu düzeninin idamesi açısından son derece önemlidir. “Formalitenin azaltılması ve işlemlerin basitleştirilmesi” ilkesine uygun olarak yapılan düzenlemeler ve uygulamaya konulan çeşitli projelerle nüfus hizmetleri ile ilgili işlemlerin hızlanmasına yönelik her türlü tedbir alınıp uygulanmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlar halen Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden kişi bilgilerine kimlik numarası ile erişmektedir. Bu kapsam, kişilerin kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının da yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilmeleri, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilecekleri şekilde genişletilmektedir.

5490 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile e-Devlet kapısı üzerinden alınan belgelerin nüfus müdürlüklerinden alınan diğer belgeler gibi aynı hukuki değere sahip olmalarına da imkân sağlanmaktadır.

MADDE 11- 5490 sayılı Kanunun 45 inci maddesinde yapılan değişiklik ile uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amaçlanmış, maddenin başlığı da yapılan düzenlemeye uygun olarak değiştirilmiştir.

Yerleşim yeri ve diğer adres bilgileri halihazırda kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra bankalar, sigorta şirketleri ve güvence hesabı ile paylaşılmaktadır. Düzenleme ile hizmet sunumunda doğrudan adres bilgilerini esas alarak işlem tesis eden elektrik, doğal gaz şirketleri gibi alt yapı kuruluşları ve finansal kuruluşlara adres bilgilerinin paylaşımına imkân sağlanmaktadır. Ayrıca kurumlar ve tüzel kişilerin kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilmesi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve nüfus cüzdanı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişilerin bu belgeleri ilgisinden veya nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temini amaçlanmıştır.

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde yer alan il özel idaresi ve belediyelerin ayrı ayrı belirtilmesi yerine idarelerin yetkileri dikkate alınarak yetkili idare şeklinde genel bir ifade kullanılmış ve yetkili idarenin tanımı tanımlar başlığı altında yapılmıştır. Ayrıca adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi ile diğer adresin aynı

hukuki değere sahip olduğu hüküm altına alınarak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde yapılan değişiklik ile adres bildirimlerinde bildirim yükümlülüğü ve süresine ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek, bu konuda bürokrasinin en aza indirilmesi ve işlemlerin süratli bir şekilde yapılması amaçlanmış, maddenin başlığı da yapılan düzenlemeye uygun olarak değiştirilmiştir. Beyandan şüphe duyulması halinde ise beyanı teyit edici bilgi ve belgelerin istenmesi öngörülmektedir.

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde yapılan değişiklik ile kuruluşlarca kendilerine beyan edilen adres değişikliği beyan formlarının on işgünü içinde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne veya kurumun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilmesi öngörülmektedir. Bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması, ayrıca günümüz koşullarında uygulama imkânı bulunmayan “kontrol edilmek üzere muhtarlara gönderilen adres değişikliği bildirim listeleri” uygulamadan kaldırılmaktadır. Ayrıca, işlemlerde sürat sağlamak için adres beyan formlarının elektronik ortamda on işgünü içinde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne veya kurumun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilmesine imkân tanınmıştır.

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi”, dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

Kişi ve adres bilgilerinin Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden paylaşılması sebebiyle “Adres Paylaşımı Sistemi” ibaresi yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde yer alan “kesinleşme” ibaresi, “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmekte, böylece mahkeme kararlarına ilişkin tebligatların geç gelmesi ve geriye dönük atılan kesinleşme tarihleri nedeniyle mahkeme yazı işleri müdürlerine idari para cezası uygulanması nedeniyle bu konuda yaşanan sorunların giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde yer alan “özel” ibaresi her işlemde özel vekâletname aranacağı izlenimini doğurduğundan özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı vekillik belgesi ibaresi yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine eklenen fıkra ile; yersel yazımdan önce ölen kişinin anne, baba, eş ve çocuklarının kayıtlarına müracaat edilen nüfus müdürlüğüne, ölüm açıklamasının yapılmasına imkân sağlanmaktadır.

Mülga 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanununun 5 inci maddesinde “Yazım, kurullarının insan oturan yerleri birer birer gezip ev halkından evde bulunanları görmeleri suretiyle yapılır.”, 6 ncı maddesinde “Bölgelerinde; yazım yapılacağı ilan edilen günlerde o bölge halkının evlerinde oturmaları mecburidir.”, 14 Temmuz 1978 tarihli ve 16346 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Nüfus Yazım Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinde “Yazılacak kişinin görülmesi esastır. Ancak, yazım sırasında öğrenim, ticaret, hastalık, askerlik, hapislik, görev başında olma, tatilde bulunma, yurt içinde veya dışında yolculuk, yurt dışında işçi olarak bulunma gibi geçici sebeplerle ikametgahı dışında bulunan aile bireyleri 12 nci maddede sayılan belgelere dayanılarak ailenin diğer mensupları tarafından yapılacak beyanlara göre gıyaben yazılırlar.” hükümleri yer almıştır.

Yersel yazımdan önce ölenler yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca aile kütüklerine alınmadığından bu düzenleme ile yersel yazımdan önce ölmüş olup da aile kütüklerine kaydı yapılmayan kişilerle ilgili yaşanan mağduriyetin giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 19- Tanımlarda yapılan düzenlemeye uygun olarak 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 20- 5490 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine eklenen “ve adres” ibaresi ile gerektiğinde beyan edilen bildirimde şüphe duyulması halinde, nüfus olaylarında olduğu gibi adrese yönelik bildirimlerde de mülkî idare amirinin emri ile kolluk kuvvetlerine araştırma yaptırılması düzenlenmektedir.

MADDE 21- Madde ile 5490 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin değiştirilen ikinci fıkrası ile atık defter kayıtlarına dayanılarak nüfus kütükleri üzerinde idarece düzeltme yapılamayacağı, bu defterlerden çıkartılan kayıtlara kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınamayacağına hükmedilmektedir. Ayrıca üçüncü fıkrada yapılan düzenleme ile nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işlem den kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılabilecektir.

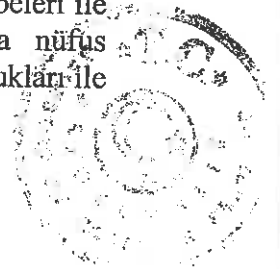
MADDE 22- Kimlik Paylaşımı Sisteminden askerlik listelerinin her an alınması mümkündür. Bu nedenle 5490 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik ile aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesinin Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınması öngörülmektedir.

MADDE 23- Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamı dışındaki idareler ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında katılma payı alınmaktadır. 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde yapılan değişiklikle; katılma payının, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenmesi öngörülmektedir. Ayrıca coğrafi koordinatlarla tanımlanmış adres verilerinin de ücretlendirilmesi sağlanmış olacaktır.

MADDE 24- 5490 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde yapılan değişiklik ile beş gün içinde nüfus müdürlüklerine bildirilmeyen doğum olaylarında sağlık personeline idari para cezası uygulanmaması öngörülmektedir. 5490 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında “Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde Türk vatandaşlarının yaptığı evlenmelerin; koca, kocanın yabancı olması halinde kadın tarafından en geç otuz gün içerisinde yapılmasını zorunlu kılmıştır. Maddede yapılan düzenleme ile yabancı makamlar önünde yapılan evlenmelerin kanuni süresi içinde bildirilememesi durumunda evlenme olayını bildirmeyenlere idari para cezası verilmesi uygulamasına son verilmektedir.

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna eklenen 2 nci madde ile, İçişleri Bakanlığınca nüfus ve vatandaşlık hizmetlerine ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlar ile dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme veya tescil yetkisi verilmesi ve nüfus olaylarına ait dayanak belgeleri ile adrese ilişkin bildirimlerin elektronik ortamda gönderilmesi veya tescili yetkisinin verilmesi mümkün hale getirilerek nüfus olaylarının süratli bir şekilde tescili amaçlanmıştır.

Ayrıca Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilmesi, söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile

görev sürelerinin İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenmesine imkân sağlanmaktadır.

Boşandığı eşinin soyadını kullanma izni alan kadının evlenmeden önceki soyadını, eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını da taşıyan kadının sadece eşinin soyadını kullanmak istemesi halinde mahkeme kararı gerekmektedir. 5490 sayılı Kanuna eklenen ek 3 üncü madde ile, bu durumdaki kişilerin nüfus müdürlüğüne yazılı olarak talepte bulunmaları halinde mahkeme kararına gerek olmadan nüfus müdürlüğüne gerekli işlemin yapılması suretiyle mahkemelerin iş yükünün azaltılması ve vatandaş memnuniyetinin artırılması hedeflenmiştir.

Ölüm olayları kurumlarca Kimlik Paylaşım Sisteminden anında tespit edilebilmektedir. Bu nedenle ölüm olaylarının kağıt ortamında kurum ve noterlere bildirilmesi uygulamasına son verilerek bu konudaki bürokrasinin tamamen ortadan kaldırılması, işlemlerde sürat ve etkinliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu nedenle 5490 sayılı Kanuna eklenen ek 4 üncü madde ile, ölüm olaylarının nüfus müdürlüğüne kurum ve noterlere bildirilmemesi, kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespitinin Kimlik Paylaşım Sistemi üzerinden yapılması öngörülmektedir.

Maddede ayrıca; 18/1/1972 tarihli 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmaması da düzenlenmiştir.

MADDE 26- Madde ile, 5490 sayılı Kanuna geçici maddeler eklenmektedir.

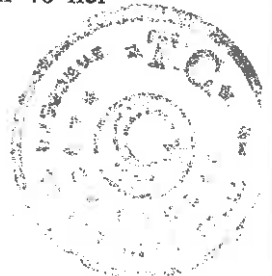
- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci madde ile, 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca katılma payı İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar, 65 inci maddenin Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi öngörülmektedir.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 8 inci madde ile, kişinin iki yıl içerisinde, yazılı olarak yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadlarının mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun incelemesi sonucu vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebileceği düzenlenmektedir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilecek, soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadlarının düzeltilmesi sağlanacaktır. Düzenleme ile mahkemelerin iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştır.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu madde ile, göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınan kişilerin doğum tarihlerinin ve hatalı yazılan doğum yerlerinin doğum belgelerine göre düzeltilmesine imkân tanınmaktadır.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 10 uncu madde ile, birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin, Kanunun yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinilenlerin ad ve soyadlarının yazılması mümkün hale gelmektedir.

MADDE 27- Maddede yürürlükten kaldırılan hükümlere yer verilmektedir. 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle anılan Kanunun 21 inci maddesi bu değişikliğe uygun olarak yürürlükten kaldırılmaktadır. 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan düzenlemeye uygun olarak sağlık kuruluşlarının doğum ve ölüm ile ilgili görevleri 5490 sayılı Kanunun 15 inci ve 31 inci maddelerinde ayrıntılı bir şekilde düzenlendiğinden 46 nci maddenin ikinci fıkrası ve 56 nci maddesi de yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 28- 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine eklenen fıkra ile Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esasların günün değişen şartlarına göre belirlenmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 29- 5901 sayılı Kanunun 12 nci maddesine eklenen ikinci fıkra ile millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların taleplerinin Bakanlıkça reddedilmesi öngörülmektedir.

MADDE 30- Vatandaşlığımıza alınmak için başvuran yabancılar sanayici, işadamları, Ar-ge uzmanları, doktor ve mühendis gibi nitelikli kişiler olup, meslek ve görevleri gereği uzun süre yurt dışında bulunabilmektedirler. Bu düzenleme ile Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen kişilerin Türk vatandaşlığına kabulüne imkân sağlanmaktadır. Bu nedenle vatandaşlığa alınma talebinde bulunan yabancıların başvurusu için aranan ikamet süresi içinde Türkiye dışında bulunacağı süre altı aydan dokuz aya çıkarılmaktadır.

MADDE 31- 5901 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancıardan evlilik öncesi genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunmuş olanların vatandaşlığımızı kazanmalarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 32- 5901 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde yapılan değişiklik ile sonradan Türk vatandaşlığını kazanan kişilerin kayıtlarında yapılan maddi hataların dayanak belgesine uygun olarak düzeltilmesi, böylece işlemlerin hızlandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 33- 5901 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı "Türk vatandaşlığını kaybeden veya ıskat edilenler" şeklinde değiştirilmekte, birinci fıkrada yapılan değişiklik ile Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş veya Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişilerin, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye'de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilmelerine imkân tanınmaktadır. Ayrıca millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların taleplerinin Bakanlıkça reddedilmesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna eklenen ek 1 inci madde ile saklı nüfus olan kişilerle ilgili olarak yeni bir düzenleme yapılmaktadır. Düzenleme ile on sekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kaydedilmemiş olan ve yabancı devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin, başvuru aşamasından tescil işlemine kadar olan sürecin çok uzun ve yapılan tahkikatların sağlıklı olmaması nedeniyle gösterdiği ailenin mensubu olduğuna dair tıbbi rapor ibraz edilmesi halinde doğrudan aile kütüklerine tescil edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 35- 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine eklenen ikinci fıkrasında yapılan düzenleme nedeniyle anılan Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Ayrıca, 5901 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yapılan düzenleme ile Türk vatandaşlığını kazanan yabancıların ergin olmayan çocuğunun sonradan alınan velayet kararı ile de Türk vatandaşlığını kazanması sağlanmaktadır.

MADDE 36- Yaygınlaştırma sürecinde tüm vatandaşlarımıza üç-dört yıl içinde kimlik kartlarının dağıtılması planlanmıştır. Ayrıca pasaport ve sürücü belgesi hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler de Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne devredileceğinden 3152 sayılı Kanuna eklenen madde ile bu sürecin gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulan kadrolar talep edilmektedir.

MADDE 37- Yürürlük maddesidir.

MADDE 38- Yürütme maddesidir.

